

Katsaus Opettajankoulutus- foorumin toimintaan

Kasvatustieteellisen alan dekaanien ja
yliopistojen opettajankoulutusyksiköiden
johtajien kokous

Keskiviikko 25.10.2017 klo 10.00–16.00

Jari Lavonen

Opettajankoulutusfoorumin puheenjohtaja

Helsingin yliopiston kasvatustieteellinen tiedekunta

jari.lavonen@helsinki.fi

Opettajankoulutusfoorumin tehtävät

Opettajankoulutusfoorumin toimikausi ja kehittämisohjelman toteutus ja arviointi päättyvät joulukuussa 2018

1. Opettajien perus-, perehdyttämis- ja täydennyskoulutusohjelma

- nykytila ja haasteet: kirjallisuuskatsaus, verkkoavoriihi
- visio opettajankoulutukselle
- tavoitteet tulevaisuuden opettajuudelle
- strategiset linjaukset.

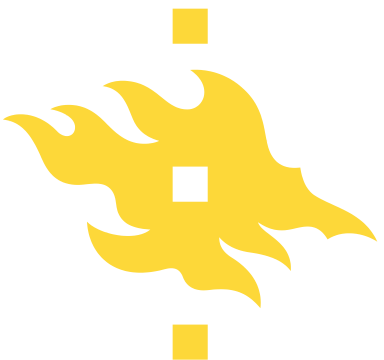
2. Tuetaan paikallista visiointi- ja kehittämistyötä

3. Käynnistetään ja tuetaan kehittämishankkeita

- opettajien perus-, perehdyttämis- ja täydennyskoulutuksen uudistaminen

4. Arvioidaan ohjelman toteutumista

- formatiivinen ja summatiivinen kehittävä arviointi

**Kehittämishojelman
menestyksekkäs toteutus**
(OECD TALIS,
Governing education in a complex world)

Kehittämisohjelman toimet

- Review opettaja- ja opettajankoulutustutkimuksesta Husu & Toom
- Kansainväliset ja kansalliset selvitykset TALIS, PISA, KARVIN selvitykset
- Kansallinen verkkoaiivorihi
- Opettajankoulutusuudistukset naapurimaissa Ruotsi, Norja
- **Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma**
- Kansalliset tapaamiset ja seminaarit
- Kehittämishankkeet
- Formatiivinen ja summatiivinen kehittävä arviointi

Koulutuksen haasteita (TALIS, PISA, KARVI)

■ Oppilaan taso

- Sitoutuminen opiskeluun (motivaatio, kiinnostus)
- Ohjautuminen aktiiviseen oppimisprosessiin (oppijakeskeisyys)
- Erilaisten oppijoiden tarpeet (3-portainen tuki, ...)
- Oppimista tukeva arviointi (formatiivinen)
- Millaista yleissivistystä tarvitaan?

■ Luokkahuone

- Laaja-alaisen osaaminen (21-vuosisadan taidot)
- Heterogeeninen ja monikulttuurinen luokka (inkluusio)

■ Koulun taso

- Työskentely tiimeissä, kumppanuuksissa ja yhteistyössä
- Laadunvarmistus ja jatkuva koulun toimintojen kehittäminen
- Kasvatuksen innovaatioiden kehittäminen ja käyttöönotto
- Digitalisten ja fyysisten oppimisympäristöjen kehittäminen

■ Koulutuksen järjestäjän taso

- Laadunvarmistus ja verkostot, kehittämissuunnitelmat

Husun ja Toomin kirjallisuuskatsaus: Opettajatutkimuksessa esille otettuja näkökulmia

Esim. Opettajalta edellyttävä osaaminen oppimisen ja luokkahuone-vuorovaikutuksen näkökulmasta (Lonka, Hakkarainen, Lakkala, 2010; Kereluik et al., 2013; Hattie ja Jaeger, 2003; Hattie, 2012):

1. Sisältöjen integrointi ja kytkeminen aikaisempaan tietoon hyvällä pedagogiikalla; ennakointi ja ratkaisukeskeisyys
2. Oppimisen ohjaaminen luokkahuonevuorovaikutuksessa.
3. Oppimisen monitorointi ja palautteen antaminen.
4. Opetuksen affektiiviset ulottuvuudet; oppijoiden kunnioittaminen; intohimoinen suhtautuminen opetukseen ja oppimiseen.
5. Sopivien haasteiden tarjoaminen; oppimisen ja itsesäätelytaitojen kehittäminen; minäpystyvyyden ja itsetunnon kehittäminen.

Tiedon alkuperän perusteella opettajan tieto voidaan luokitella (Hiebert et al., 2002):

■ Käytäntöön perustuva tieto (practical knowledge):

- kokemus (Dewey, 1938)
- Harjoittelu ja palaute (Gagne, 1985)
- reflective practice (Ericsson, 2001)

■ Professionaalinen (teoreettinen) tieto

- Kirjat ja julkaisut
- Luennot ja workshopit
- Oman tutkimuksen tekeminen

■ Informaalisti opettajankoulutuksessa ja opettajan työssä **opittu tieto**, sen moninaisissa vuorovaikutuksissa ja verkostoissa (siirtymä kriittistä reflektiivisyyttä korostavasta oppimisesta informaaliin ja sosiaalisissa suhteissa oppimiseen)

■ Edellisten kombinaatio

(Barone, et al., 1996; Knight et al., 2015; Zeichner, 2010)

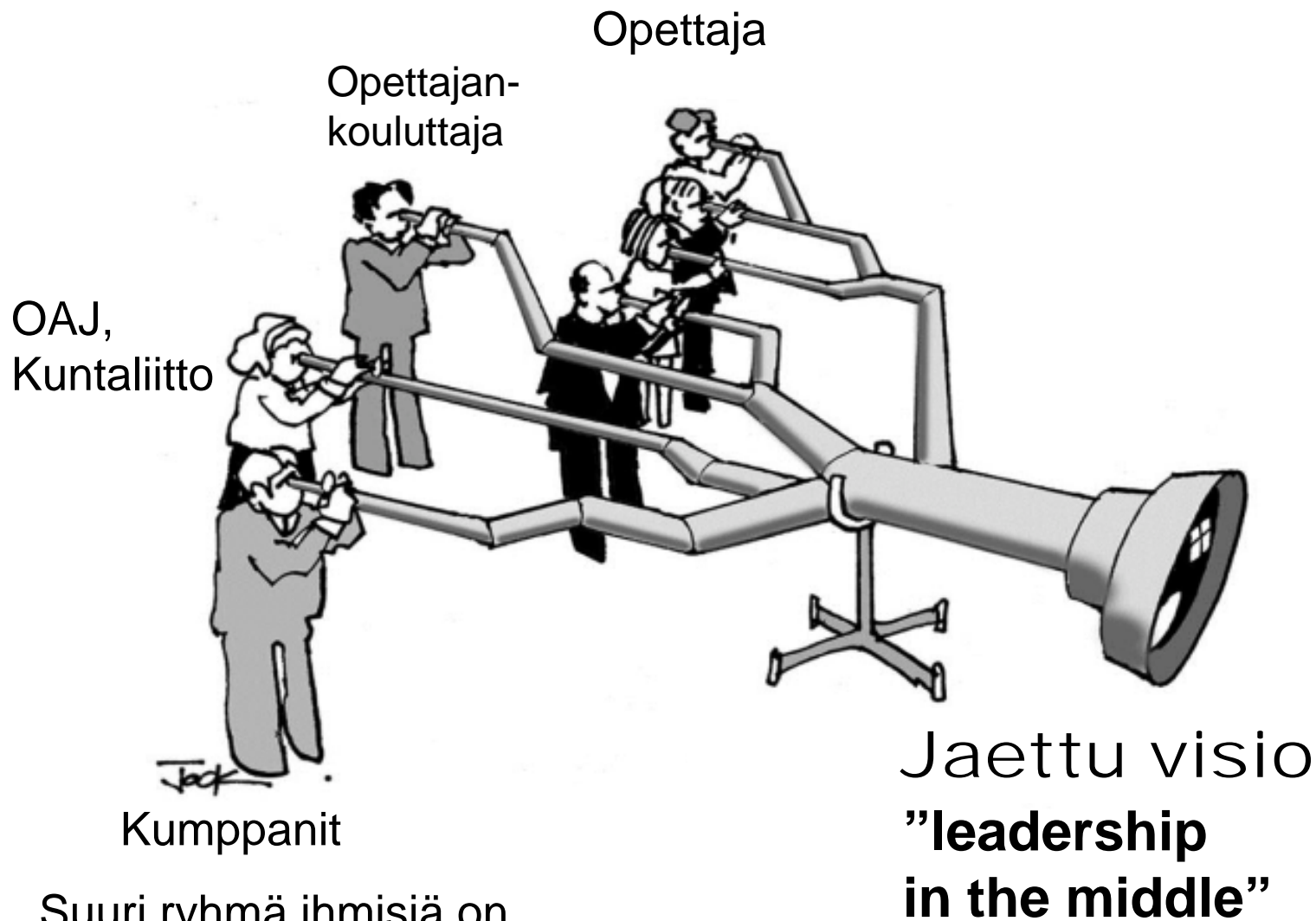

In Sweden for a Degree of Master of Arts/Science at secondary level the student shall demonstrate ..

- the knowledge and skills required to work autonomously as a teacher ...
- insight into current research and development work
- ... capacity to create conditions in which all pupils can learn and develop (skill)
- the capacity to plan, implement, evaluate and develop teaching and educational processes individually and together with others ...
- ...

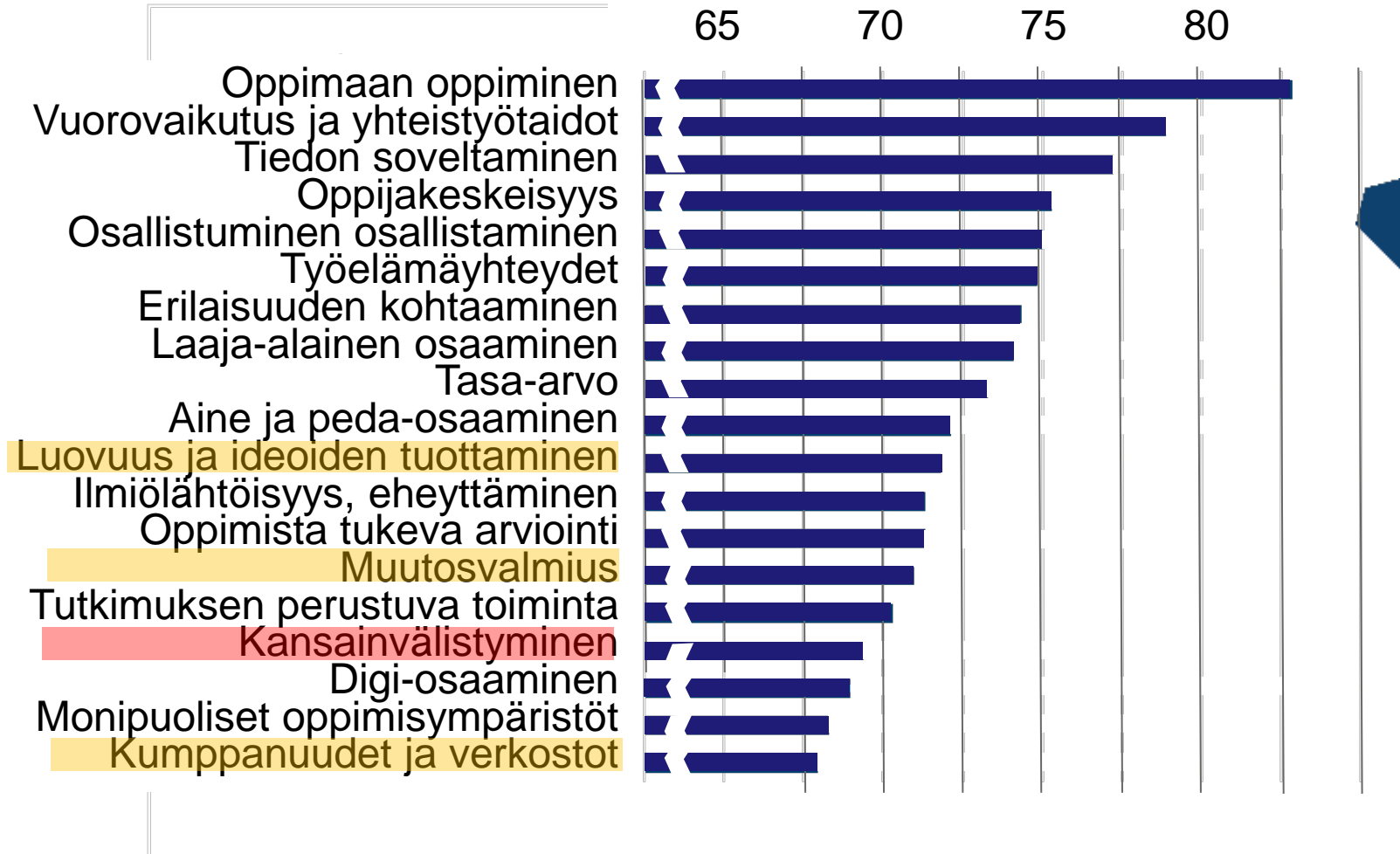

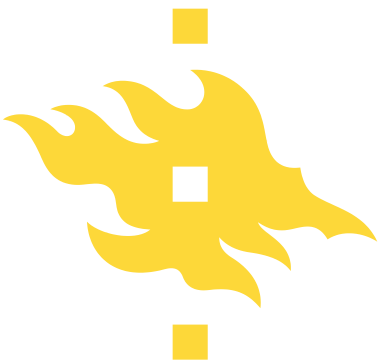
Toimijoiden ja sidosryhmien dialogilla tietoisuudesta toimintaan

Suuri ryhmä ihmisiä on
älykkäämpi kuin pieni eliitti!

“Tärkeää” opettajankouutuksen kehittämiseksi (n=1809)

Kansainvälistyvä opettajankoulutus **9. helmikuuta 2017 klo 10.00–16.30** **Helsingin yliopisto, Juhlasali**

Kansainvälistyvä koulutus, koulutusvienti ja työelämäyhteistyö –paneeli

kansainvälistymispalveluiden johtaja Samu Seitsalo, Opetushallitus

professori Hannele Niemi, Helsingin yliopisto

pääsihteeri Julia Petäjä, SOOL

manager Anna Korpi, EduCluster Finland

Konkreettisia malleja kansainvälistymisosaamiseen

- Hyviä malleja ulkomailla tehtyjen opintojen hyväksilukemiseen (Jyväskylä)
- Kansainväliset maisteriohjelmat (Oulu)
- Kotimaisten ja ulkomaalaisten opiskelijoiden yhteiset kurssit, kuten digitaalinen tarinankerronta, ... (Helsinki)
- Summer school; kv-leirikoulu
- Ulkomailla harjoittelu (Turku)
- Maahanmuuttajien kanssa yhteistyö (Itäsuomi)
- Tutkimus- ja kehittämishankkeet ja niihin liittyvä kansainvälisyys (Akatemia, Tekes, OKM, OPH, EU, ...)
- Velvollisuus osallistua koulutusvientiin (Turku)
- Kansainväliset rekrytoinnit

Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma

Opettajankoulutusf tavoitteet

- Syväallinen oman alan Osaaminen
- Tutkimusosaaminen
- Pedagoginen taitavuus/ ainedidaktiikka
- Yhteiskunnalliset ja eettiset kysymykset

Laaja-
alainen
perus-
osaami-
nen

Uut-
luo-
asia-
tuntisuus

Oman
osaamisen ja
yhteisön jat-
kuva kehittä-
minen

- Opetussuunnitelma-osaaminen
- Taito innovoida yhdessä ja ottaa käyttöön uusia opetuksen innovaatioita
- Taito reflektoida, arvioida ja muuttaa oma toimintaa
- Yrittäjämäinen asenne
- ...

- Koulun toimintakulttuurin kehittäminen verkostoissa
- Oman osaamisen kehittäminen ...
- Verkostoituminen, yhteisö-osaaminen ja yhteisön kehittäminen

Kehittämishjelmassa esiteltävät strategiset linjaukset määrittävät suunnan opettajankoulutuksen kehittämiseksi

1. Opettajan osaaminen kokonaisuudeksi

- perus- perehdyttämis- ja täydennyskoulutus
- tarvekartoitukseen ja tavoitteisiin perustuvat kehittämissuunnitelmat

2. Ennakkoinnilla ja valinnoilla vetovoimaa

3. Opettajat uutta luoviksi osaajiksi ja oppijat keskiöön

- ohjelmien uudistaminen; miten itse opetamme ja ohjaamme

4. Opettajankoulutus vahvaksi yhteistyöllä

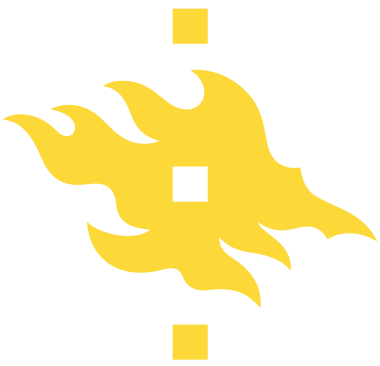
- yhteistyön kulttuuri kansallisesti, yksiköissä ja ryhmissä,
- ainelaitos – OKL – koulut – ammatillinen opettajankoulutus

5. Osaavalla johtamisella oppilaitos oppivaksi ja kehittyväksi yhteisöksi

6. Vahvistetaan opettajankoulutuksen tutkimusperustaisuutta

Kehittämishojelman arviointi

Opettajankoulutuksen kehittämisohjelman kehittävä arviointi

- Keskeisiä arvioinnin näkökulmia ovat:
 1. Mitä toimintamalleja on kehitetty ja miten ne auttavat kehittämisohjelman tavoitteiden saavuttamisessa?
 2. Millainen toiminta on edistänyt toimintamallien kehittämistä ja käyttöönottoa ja integroitumista osaksi opettajien perus-, perehdyttämisen- ja täydennyskoulutusta?
 3. Miten näitä malleja on kehitetty tutkimusperustaisesti?

- Hankkeet ovat hyvin erilaisia ja osassa hankkeita toimitaan vain vähän opettajankouluttajien tai opettajien kanssa.

- KARVIN ulkopuolinen arviointi opettajankoulutuksesta ja koulutuksen kehittämisestä

	Ei	Aloi- tettu	Val- mis
Hankkeelle on nimetty johtaja ja hankkeen toimijat tietävät, kuka hanketta johtaa.			
Kunkin osallistuvan korkeakoulun ja toimijan osavastuu hankkeessa on sovittu.			
Kunkin osallistuvan korkeakoulun ja toimijan osavastuu tulosten soveltamisessa ja <u>levittämisessä</u> on sovittu.			
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa toimitaan ja miten <u>yhteistyötä</u> tehdään muiden korkeakoulujen kanssa.			
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa toimitaan ja miten <u>yhteistyötä</u> tehdään kuntien kanssa.			
Hankkeelle myönnetyt resurssit on jaettu hankkeessa olevien korkeakoulujen kesken.			
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja ja muita tuotoksia <u>levitetään</u> .			
Hankkeessa on selkeästi sovittu, millä tavalla hankkeen etenemistä <u>seurataan</u> ja arvioidaan ja millaisia kriteereitä tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa käytetään			

Arvioi missä määrin hankkeen tavoitteet on saavutettu (merkitse rasti Ei tavoitteena, jos asia ei ollut hankkeessa tavoitteena) vastausajankohtaan mennessä

Huom. Opettajankouluttaja = aineopettajan koulutuksessa tai ammattikorkeakoulussa korkeakoulussa toimiva tai muu harjoittelua ohjaava opettaja

Tavoitteet liittyen ...	Tavoitetta ei ole saavutettu	Tavoitteet on saavutettu	Ei tavoitteena
Opettajankoulutuksen rakenteiden uudistaminen			
Pedagogisten opintojen uudistaminen			
Perus- perehdyttämis- ja täydennyskoulutuksen kokonaisuuden kehittäminen			
Tarvekartoitukseen ja tavoitteisiin perustuvien henkilöstön/opiskelijoiden kehittämissuunnitelmien/opintosuunnitelmien laatiminen			
Tarvekartoitukseen ja tavoitteisiin perustuvien oppilaitosten kehittämissuunnitelmien laatiminen			
Opiskelijavalintojen kehittäminen			
Opettajatarpeen ja opettajien osaamistarpeiden ennakointi			
Innostavan ja ajankohtaisen koulutuksen kehittäminen			
Opettajankoulutuksen ohjelmien/tutkintovatimusten/tutkintojen kehittäminen			
Kehitettyjen toimintamallien integroituminen osaksi			

Arvio missä määrin hankkeessa on onnistuttu seuraavissa asioissa vastausajankohtaan mennessä (merkitse rasti Ei tavoitteena, jos asia ei ollut hankkeessa tavoitteena)

Tavoitteet liittyen ...	Ei ole onnistuttu		On onnistuttu erinomaisesti	Ei tavoitteena
Opettajankouluttajat/opettajat olivat mukana asettamassa tavoitteita				
Opettajankouluttajat/opettajat ovat olleet mukana arvioimassa hankkeen etenemistä				
Opettajankouluttajat/opettajat osallistuivat hankkeeseen aktiivisesti				
Toimittiin aidoissa (autenttisissa) opettajankoulutustilanteissa				
Kohdehenkilöiden lähtötilanne otettiin huomioon				
Hankkeessa toimittiin tavoitteellisesti				
Hankkeessa toimittiin vuorovaikutteisesti				
On toimittu tutkimusperustaisesti				
Opiskelijoilla on ollut aktiivinen rooli hankkeessa				
Hankkeessa tehdään yhteistyötä kansallisten				